

บทที่ 3

คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษากับระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ออกระเบียบที่เกี่ยวข้องกับคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2525 ชื่อว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525” ประกาศใช้เมื่อวันที่ 14 มกราคม พ.ศ. 2525 โดย นายเกษม ศิริสัมพันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในสมัยนั้น และได้ใช้ระบียบดังกล่าวตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา จนกระทั่งกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายการปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ (พ.ศ. 2539 - 2550) และมีแนวทางการปฏิรูปสถานศึกษาให้เป็นโรงเรียนในอุดมคติตามองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในบัญญัติ 10 ประการ ซึ่งมีกระบวนการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน 6 ขั้นตอน โดยขั้นตอนแรก คือ การจัดตั้งกรรมการโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการสนองนโยบายดังกล่าวโดยออกระเบียบใหม่ ชื่อว่า “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539” และยกเลิกระเบียบเดิม คือ “ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525” โดยปริยาย จนกระทั่ง วันที่ 23 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 นายสมศักดิ์ ปริศนานันทกุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ซึ่งบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษาเนื้อหาสาระของระเบียบทั้งสาม เพื่อเปรียบเทียบความคล่องจองและความแตกต่าง เพื่อทำความเข้าใจถึงเหตุผลในการเปลี่ยนแปลงระเบียบเดิม และทำความเข้าใจในเนื้อหาสาระของระเบียบใหม่ เพื่อความชัดเจนในการปฏิบัติ ตามเจตนารมณ์ของการจัดตั้งคณะกรรมการ ตามระเบียบใหม่ต่อไป

ตารางที่ 1 ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ที่ว่าด้วยเรื่องคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ข้อ 1 ชื่อ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา" ข้อ 2 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้อ 3 ให้มีคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา โรงเรียนละอย่างน้อย 5 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ข้อ 4 ให้คณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษาเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธาน และอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน และให้ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาแห่งนั้นเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง	ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ข้อ 1 ชื่อ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา" ข้อ 2 ให้ยกเลิก "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา" ข้อ 3 ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป ข้อ 4 ในระเบียบนี้ โรงเรียน หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียน	ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ข้อ 1 ชื่อ "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน" ข้อ 2 ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป ข้อ 3 ให้ยกเลิก "ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539" ข้อ 4 ในระเบียบนี้ สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนของรัฐ ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ไม่หมายรวมถึงสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะทาง

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
ข้อ 5 การได้มาซึ่งรายชื่อของกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นสูง ให้ครูใหญ่หรืออาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการโรงเรียนประชุมปรึกษากับคณะกรรมการในโรงเรียน แล้วเสนอรายชื่อผู้สมควรดำรงตำแหน่งกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ให้ประธานกรรมการประถมศึกษาศึกษาอำเภอหรือประธานกรรมการประถมศึกษาศึกษากิ่งอำเภอเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี	คณะกรรมการโรงเรียน หมายถึง คณะกรรมการโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ กรรมการ หมายถึง กรรมการในคณะกรรมการโรงเรียนที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หมายความว่า คณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอหรือประธานกรรมการประถมศึกษาศึกษาอำเภอหรือประธานกรรมการประถมศึกษาศึกษากิ่งอำเภอเป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง แล้วแต่กรณี	ผู้บริหารสถานศึกษา หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หรือผู้อำนวยการที่รับผิดชอบบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการ หมายความว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กรรมการ หมายความว่า กรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อ 5 ให้มีคณะกรรมการอย่างน้อยสถานศึกษาละเจ็ดคน แต่ไม่เกินสิบห้าคน ประกอบด้วย 1) ผู้แทนผู้ปกครอง ได้แก่ ผู้แทนของผู้รายชื่อเป็นผู้ปกครองตามทะเบียนที่กักตั้งศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
ข้อ 6 กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา จะต้องมีคุณสมบัติดังนี้ (1) เป็นผู้สนใจการศึกษา (2) เป็นผู้มีความประพฤติดี ข้อ 7 กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษา ควรเลือกจากบุคคลต่อไปนี้ (1) กำนันหรือผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านที่โรงเรียนตั้งอยู่ (2) ผู้นำทางศาสนาของชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่ (3) ข้าราชการของหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในท้องถิ่น เช่น ข้าราชการของกรมส่งเสริมการเกษตร กรมการพัฒนาชุมชน กรมอนามัย กรมการปกครอง ฯลฯ	(1) ผู้บริหารโรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน (2) ผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน (3) ผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรปกครองท้องถิ่น และ/หรือ ข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ให้ผู้บริหารโรงเรียนประชุมข้าราชการครูในโรงเรียน กำหนดจำนวนและคัดเลือกกรรมการทั้งสามส่วน เสนอรายชื่อให้ประธานคณะกรรมการการศึกษาอำเภอ เป็นผู้ลงนามแต่งตั้ง	2) ผู้แทนครู ได้แก่ ผู้แทนของข้าราชการครูผู้ปฏิบัติการสอนและผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน 3) ผู้แทนองค์กรชุมชน ได้แก่ ผู้แทนของชมรม สมาคม มูลนิธิ องค์กรเอกชน หรือกลุ่มบุคคลในรูปอื่นใด ที่ดำเนินกิจกรรมเพื่อประโยชน์ของสาธารณะ และมีที่ตั้งอยู่ในเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน 4) ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ผู้แทนของเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น จำนวนไม่เกินสองคน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
(4) ประธานกรรมการศึกษาของหมู่บ้าน อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ในกรณีที่โรงเรียนตั้งอยู่ในหมู่บ้านอาสาพัฒนา และป้องกันตนเอง (5) ข้าราชการบำนาญที่มีภูมิลำเนาอยู่ในท้องถิ่น (6) ผู้ปกครองนักเรียน (7) ศิษย์เก่าของโรงเรียน (8) ประชาชนในท้องถิ่น ข้อ 8 บุคคลหนึ่งจะเป็นกรรมการในคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา เกินกว่า 3 โรงเรียนมิได้ ข้อ 9 ให้กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา 4 ปี ศึกษา มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี และอาจจะได้รับแต่งตั้งใหม่อีกได้	หากโรงเรียนใดมีจำนวนครูไม่ครบ สัดส่วนที่กำหนด ให้เสนอกรรมการในส่วนอื่นเพิ่มเติมจนครบจำนวนตามวรรคแรก ให้คณะกรรมการโรงเรียนเลือกกรรมการคนหนึ่ง (2) หรือ (3) เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน และให้ผู้บริหารโรงเรียน เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง ข้อ 6 สำหรับสำนักงานการศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้อำนาจหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษา และคณะกรรมการการประถมศึกษา ศึกษาอำเภอ เป็นอำนาจหน้าที่ของผู้ดำเนินการประถมศึกษากรุงเทพมหานครและคณะกรรมการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ข้อ 7 คุณสมบัติทั่วไปของกรรมการ (1) เป็นผู้สนใจการพัฒนาการศึกษา	5) ผู้แทนศิษย์เก่า ได้แก่ ผู้แทนของสมาคมศิษย์เก่า ชมรมศิษย์เก่า หรือบุคคลที่โดยศึกษาจากสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสองคน 6) ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้ทรงภูมิปัญญาไทยในท้องถิ่น ข้าราชการ บำนาญ ข้าราชการอื่นนอกสังกัดสถานศึกษา พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานอื่นของรัฐเจ้าของหรือผู้บริหารสถาน ประกอบการ ทั้งในและนอกเขตบริการของสถานศึกษานั้น จำนวนไม่เกินสี่คน ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกรรมการ และเลขานุการ และให้คณะกรรมการเลือกกรรมการคนหนึ่ง ใน (1)(3)(4)(5) และ (6) เป็นประธานและอีกคนหนึ่งเป็นรองประธาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) เป็นบุคคลล้มละลาย (4) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (5) ได้รับโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (6) คณะกรรมการการศึกษาอำเภอ คณะกรรมการการศึกษา กิ่งอำเภอ	(2) เป็นผู้มีความประพฤติดี (3) มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ ข้อ 8 ให้คณะกรรมการโรงเรียนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการตามข้อ 5 เพื่อให้คณะกรรมการโรงเรียนคณะใหม่รับมอบงานต่อจากวันครบวาระของคณะกรรมการโรงเรียนคณะเดิมได้ ข้อ 9 กรรมการจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (1) ออกตามวาระ และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ อีกก็ได้ (2) ย้ายไปดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนอื่น	ข้อ 6 ให้คณะกรรมการ กำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการ เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการตาม ข้อ 5 โดยคำนึงถึงจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด ข้อ 7 การให้มาซึ่งคณะกรรมการ ให้ดำเนินการดังนี้ (1) ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนตามข้อ 5(1)(2)(3)(4) และ (5) (2) ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 7 (1) คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
กรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ศึกษาจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (1) ตาย (2) ลาออก (3) เป็นบุคคลล้มละลาย (4) เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ (5) ได้รับโทษจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (6) คณะกรรมการการศึกษาอำเภอ คณะกรรมการการศึกษา กิ่งอำเภอ	(2) เป็นผู้มีความประพฤติดี (3) มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่ ข้อ 8 ให้คณะกรรมการโรงเรียนมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี ภายในหกสิบวันก่อนครบวาระ ให้ดำเนินการตามข้อ 5 เพื่อให้คณะกรรมการโรงเรียนคณะใหม่ รับมอบงานต่อจากวันครบวาระของคณะกรรมการโรงเรียนคณะเดิมได้ ข้อ 9 กรรมการจะพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ (1) ออกตามวาระ และอาจได้รับแต่งตั้งใหม่ อีกก็ได้ (2) ย้ายไปดำรงตำแหน่งที่โรงเรียนอื่น	ข้อ 6 ให้คณะกรรมการ กำหนดจำนวนและสัดส่วนของคณะกรรมการ เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการตาม ข้อ 5 โดยคำนึงถึงจำนวนสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นสตรี จำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของคณะกรรมการทั้งหมด ข้อ 7 การให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการ ให้ดำเนินการดังนี้ (1) ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนตามข้อ 5(1)(2)(3)(4) และ (5) (2) ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกตามข้อ 7 (1) คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
และให้ผู้ดำรงตำแหน่งแทนอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งตนแทน ข้อ 11 คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา มีหน้าที่ดังต่อไปนี้ (1) ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนา และกิจกรรมการเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (2) แสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงาน และส่วนราชการ เพื่อให้โรงเรียน	ข้อ 10 ในกรณีที่กรรมการดำรงตำแหน่งใดว่างลง และมีวาระการดำรงตำแหน่งมากกว่าเก้าสิบวัน ให้ดำเนินการตามข้อ 5 เพื่อให้ได้มาและแต่งตั้งกรรมการภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ย่างลงแล้วแต่กรณีและให้ผู้ดำรงตำแหน่งอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน ข้อ 11 คณะกรรมการโรงเรียนมีหน้าที่ (1) กำหนดนโยบายแผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน (2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน (3) ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินและ	ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการศึกษาเลือกในองค์ประกอบใด ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ใน ข้อ 5 ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการศึกษาเลือกเท่าที่มีอยู่ในองค์ประกอบนั้น แล้วให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ยังขาดอยู่ และให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกตนเอง ให้เหลือตามจำนวนที่กำหนดไว้ ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการศึกษาเลือกในองค์ประกอบใด มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ 6 ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการศึกษาเลือกดังกล่าวเป็นกรรมการในองค์ประกอบนั้น

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
ได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการ และการพัฒนาท้องถิ่น (4) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา มอบหมาย ข้อ 12 คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ควรจะประชุมอย่างน้อย ภาคเรียนละหนึ่งครั้ง แล้วรายงานให้คณะกรรมการการศึกษาอำเภอ หรือคณะกรรมการการศึกษาจังหวัด หรือคณะกรรมการการศึกษา กิ่งอำเภอทราบ แล้วแต่กรณี สำหรับโรงเรียน	งบประมาณของโรงเรียน การแสวงหา และให้ความสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมเสริมสร้างการพัฒนาของนักเรียนทุกด้าน ทั้งในและนอกโรงเรียน (4) รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง (5) ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและภาคเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน	ข้อ 8 คุณสมบัติทั่วไปของคณะกรรมการ (1) เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา (2) เป็นผู้มีความประพฤติดี (3) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย (4) ไม่เคยต้องโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ข้อ 9 ให้ผู้บังคับบัญชาเหนือสถานศึกษาขึ้นไปหนึ่งระดับเป็นผู้ลงนามในการแต่งตั้งและอนุญาตการลาออกของคณะกรรมการ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำปี 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ให้รายงานต่อผู้อำนวยการการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร การประชุมของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ต้องมีกรรมการมาประชุม ไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงถือว่าเป็นองค์ประชุม ข้อ 13 ให้เลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาฯ ศึกษาดูงานวิชาการให้ไปเป็นไปตามระเบียบนี้ ประกาศ ณ วันที่ 14 มกราคม 2525	เพื่อการพัฒนาโรงเรียนและให้มีการให้บริการจากโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและร่วมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น (6) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการ เพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย ข้อ 12 ให้มีการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน อย่างน้อยปีละสี่ครั้ง แล้วรายงานให้หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทราบ การดำเนินการประชุมคณะกรรมการโรงเรียน ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการที่คณะกรรมการโรงเรียนนั้น ๆ กำหนด	ข้อ 10 ให้คณะกรรมการ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง คณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบนี้ ในวาระแรก เมื่อครบกำหนดสองปีให้จับสลากออกครึ่งหนึ่ง ในกรณีที่เกินจำนวนนี้ ให้ปิดเศษเพิ่มเป็นหนึ่งคน เว้นกรรมการและเลขานุการให้สถานศึกษาดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสอง ตามเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในข้อ 7 โดยให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระในวรรคหนึ่ง การสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งตามวรรคสองและวรรคสาม ให้ดำเนินการภายในสี่สิบห้าวัน นับจากวัน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
	ข้อ 13 ให้ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้ คณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 ให้ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการโรงเรียนตามระเบียบนี้ ข้อ 14 ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ ประกาศ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2539	ครบวาระหรือครบกำหนดแล้วแต่กรณี ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้มีการประกาศแต่งตั้งกรรมการใหม่ กรรมการที่พ้นวาระ อาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งในคณะกรรมการได้อีก ข้อ 11 กรรมการ จะพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (1) ออกตามวาระ (2) ตาย (3) ลาออก (4) ขาดคุณสมบัติตามข้อ 8 (5) เป็นบุคคลล้มละลาย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		(6) เป็นบุคคลที่มีความสามารถหรือสมิอน รู้ความสามารถ (7) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้ กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ (8) พ้นจากตำแหน่งในสถานศึกษา สำหรับ กรรมการตามข้อ 5(2) และผู้บริหาร สถานศึกษา (9) พ้นจากสภาพการเป็นผู้ปกครองนักเรียน ของสถานศึกษานั้น สำหรับกรรมการ ตามข้อ 5(1) (10) พ้นจากสถานภาพการเป็นผู้แทนของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับ กรรมการตามข้อ 5(4)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		(11) คณะกรรมการจำนวนไม่น้อยกว่าสองในสาม มีมติให้ออกยกเว้นตำแหน่งกรรมการและเลขานุการ ข้อ 12 ในกรณีที่กรรมการในองค์ประกอบได้ว่างลงก่อนครบวาระเกินกว่าเก้าสิบวัน ให้สถานศึกษาดำเนินการตามข้อ 7 เพื่อให้ได้มาซึ่งกรรมการในองค์ประกอบนั้นภายในสามสิบวัน นับตั้งแต่วันที่ว่างลง และให้อยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ตนแทน ข้อ 13 คณะกรรมการมีหน้าที่ ดังนี้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		(1) กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา (2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา (3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น (4) กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา (5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		(6) ส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ (7) เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา (8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี คติปวัจนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		(9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น (10) ให้ความสำคัญขอรับรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อสาธารณชน (11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่เห็นสมควร (12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		ข้อ 14 ให้มีการประชุมคณะกรรมการ อย่างน้อย ภาคเรียนละสองครั้ง การดำเนินการประชุมคณะกรรมการ ให้เป็นไปตามระเบียบวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด โดยให้มีกรรมการเข้าร่วมประชุม ไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการที่มีอยู่ในขณะนั้น และให้ผู้แทนของนักเรียนเข้าร่วมรับฟังและแสดงความ ความคิดเห็นที่คณะกรรมการเห็นสมควร แล้วแต่กรณี ในกรณีที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิทธิประโยชน์ของนักเรียนโดยตรง ให้รับฟัง ความคิดเห็นของนักเรียนประกอบ พิจารณาของคณะกรรมการด้วย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		ให้ผู้บริหารสถานศึกษารายงานผลการประชุมต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่มีการประชุม ข้อ 15 ในวาระเริ่มแรกให้กรมหรือส่วนราชการที่เกี่ยวข้องอย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรมที่มีสถานศึกษาในสังกัด ดำเนินการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวัน นับแต่วันประกาศใช้ระเบียบนี้ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ให้คณะกรรมการประถมศึกษาโรงเรียนตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วย

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539	ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543
		คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะมีการประกาศแต่งตั้งคณะกรรมการระเบียบนี้ รวมทั้งดำเนินการให้เป็นไปตาม ข้อ 6 และ ข้อ 7 แล้วแต่กรณี สถานศึกษาที่ไม่มีคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะกรรมการโรงเรียนอยู่ในวันที่ประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้กรมหรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น และมีฐานะเป็นกรม ซึ่งเป็นเจ้าสังกัด กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามข้อ 6 และ ข้อ 7 แล้วแต่กรณี ประกาศ ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2543

จากเนื้อหาสาระของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวกับเรื่องของคณะกรรมการโรงเรียนทั้ง 3 ฉบับนี้ ผู้วิจัยจะนำเสนอความคล่องจอง และความแตกต่างของเนื้อหาสาระตามประเด็นที่สำคัญ ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

จำนวนคณะกรรมการและคุณสมบัติของคณะกรรมการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2525 ได้กำหนดจำนวนคณะกรรมการและคุณสมบัติของคณะกรรมการไว้ดังนี้ คือ

ให้มีคณะกรรมการศึกษาชั้นต่ำ จำนวน ไม่ต่ำกว่า 5 คน และชั้นสูง จำนวนไม่เกิน 15 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการการศึกษาไว้ 2 ข้อคือ

1. เป็นผู้สนใจการประถมศึกษา
2. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ดี

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ก็ได้กำหนดจำนวนคณะกรรมการและคุณสมบัติของคณะกรรมการไว้ดังนี้คือ

ให้มีคณะกรรมการโรงเรียนชั้นต่ำ จำนวนไม่ต่ำกว่า 9 คน และชั้นสูง จำนวนไม่เกินกว่า 15 คน แต่มีเงื่อนไขว่า คณะกรรมการจะต้องมีที่มาจากสามส่วน โดยแต่ละส่วนจะต้องมีจำนวนเท่ากัน คือ

1. ส่วนของผู้บริหาร โรงเรียนและข้าราชการครูในโรงเรียน
2. ส่วนของผู้ปกครองนักเรียนและศิษย์เก่าของโรงเรียน
3. ส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิจากประชาชน ผู้นำทางศาสนา บุคคลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหรือข้าราชการอื่นที่ไม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

ซึ่งจะกำหนดจำนวนคณะกรรมการตามเงื่อนไขนี้ได้เป็น 3 แบบ คือ

แบบที่ 1 จำนวน 9 คน คือ ส่วนที่หนึ่ง 3 คน : ส่วนที่สอง 3 คน : ส่วนที่สาม 3 คน

แบบที่ 2 จำนวน 12 คน คือ ส่วนที่หนึ่ง 4 คน : ส่วนที่สอง 4 คน : ส่วนที่สาม 4 คน

แบบที่ 3 จำนวน 15 คน คือ ส่วนที่หนึ่ง 5 คน : ส่วนที่สอง 5 คน : ส่วนที่สาม 5 คน

และได้กำหนดคุณสมบัติของคณะกรรมการไว้ 3 ข้อ คือ

1. เป็นผู้สนใจการพัฒนาการศึกษา
2. เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ดี
3. มีภูมิลำเนาอยู่ในอำเภอที่โรงเรียนตั้งอยู่

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดจำนวนคณะกรรมการและคุณสมบัติของคณะกรรมการไว้ดังนี้ คือ

ให้มีคณะกรรมการขั้นต่ำจำนวนไม่ต่ำกว่า 7 คน และชั้นสูง จำนวนไม่เกิน 15 คน และมีเงื่อนไขเกี่ยวกับที่มาของคณะกรรมการไว้ดังนี้ คือ

1. จากผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน ไม่เกิน สองคน
2. จากผู้แทนครู จำนวน ไม่เกิน สองคน
3. จากผู้แทนองค์กรชุมชน จำนวน ไม่เกิน สองคน
4. จากผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ไม่เกิน สองคน
5. จากผู้แทนศิษย์เก่า จำนวน ไม่เกิน สองคน
6. จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ไม่เกิน สี่คน

นอกจากนี้ยังได้มีเงื่อนไขกำกับไว้อีกว่า ในจำนวนคณะกรรมการตามสัดส่วนนี้ จะต้องมีการเป็นสตรี จำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสาม ของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด

ส่วนคุณสมบัติของคณะกรรมการได้กำหนดไว้ดังนี้ คือ

1. เป็นผู้สนใจในการพัฒนาการศึกษา
2. เป็นผู้มีความประพฤติดี
3. ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
4. ไม่เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุด เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ

จากการกำหนดจำนวนและคุณสมบัติของคณะกรรมการของระเบียบกระทรวงศึกษาธิการทั้ง 3 ฉบับดังกล่าว จะเห็นว่า จำนวนที่กำหนดมีความใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะจำนวนสูงสุดนั้นเท่ากันคือ ไม่เกิน 15 คน มีเพียงจำนวนขั้นต่ำเท่านั้นที่แตกต่างกันคือ ระเบียบปี พ.ศ. 2525 กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 5 คน ระเบียบปี พ.ศ. 2539 กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 9 คน ส่วนระเบียบปี พ.ศ. 2543 กำหนดไว้ไม่ต่ำกว่า 7 คน ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่า ระเบียบปี พ.ศ. 2525 กำหนดไว้น้อยแล้วเพิ่มขึ้นในระเบียบปี พ.ศ. 2539 แต่พอถึงระเบียบปี พ.ศ. 2543 กลับลดลง ซึ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่ทำหน้าที่ในการออกระเบียบแต่ละฉบับ ต่างคนต่างคิด (ในเรื่องจำนวน) เพียงเพื่อไม่ให้เหมือนกันเสียทีเดียว แต่หากพิจารณาในเนื้อหาจริง ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่าเป็นการปรับเปลี่ยนจากเนื้อหาเดิมของระเบียบฉบับอื่น ๆ ที่ผ่านมา เช่น การกำหนดเงื่อนไขของคณะกรรมการที่ต้องมาจากส่วนต่าง ๆ เพิ่มขึ้น รวมทั้ง

คุณสมบัติของคณะกรรมการในแต่ละระเบียบ ก็พยายามทำให้ดูแตกต่าง ซึ่งเรื่องต่าง ๆ เหล่านี้ คงไม่ใช่สาระสำคัญที่จะทำให้ได้คณะกรรมการที่มีคุณภาพมากขึ้นกว่าเดิม แต่ชี้ให้เห็นว่า ยามใดที่ผู้มีอำนาจหน้าที่เบื้องบน จะกำหนดนโยบายแต่ละเรื่องมาให้หน่วยปฏิบัติข้างล่างนำไปปฏิบัติจริง นั้น มิได้มีวิสัยทัศน์และความคิดใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสถานการณ์และความเป็นจริงในขณะนั้น เช่น เรื่องการกำหนดสัดส่วนและที่มาของคณะกรรมการ กลับสร้างปัญหาให้แก่โรงเรียนที่จะต้องสรรหาคณะกรรมการตามสัดส่วนที่กำหนดนั้น ปัญหา คือ โรงเรียนต้องเสียโอกาสที่จะได้คนที่มีจิตสำนึกที่ดี มาอยู่ในคณะกรรมการโรงเรียน เพราะเต็มจำนวนของสัดส่วนแล้ว หรือเรื่องการกำหนดให้มีคณะกรรมการที่เป็นสตรีจำนวนอย่างน้อยหนึ่งในสามของจำนวนคณะกรรมการทั้งหมด ของระเบียบปี พ.ศ. 2543 ก็ไม่เห็นจะมีเหตุผลใดที่สำคัญไปกว่าการที่กระแสสิทธิสตรีกำลังมาแรงในขณะออกกระเบียนนั้นเท่านั้น โดยปราศจากการคำนึงถึงความยากลำบากในทางปฏิบัติที่โรงเรียนจำนวนไม่น้อย ต้องเผชิญในการเสาะหาสตรีในชุมชนมาเป็นกรรม เมื่อเป็นเช่นนี้ ความคาดหวังที่จะให้คณะกรรมการเป็นองค์คณะบุคคลที่จะมีส่วนร่วมในกิจการของโรงเรียน บริหารโรงเรียน ก็คงจะเป็นไปได้ยาก เพราะเพียงแต่การจะได้มาซึ่งคณะบุคคลที่มีคุณภาพ ก็ต้องพบกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากฝ่ายที่กำหนดนโยบายเอง ซึ่งหากฝ่ายกำหนดนโยบาย ได้คำนึงถึงสภาพความเป็นจริงในเรื่องความแตกต่างของโรงเรียนแต่ละแห่งแล้ว ควรจะกำหนดสิ่งต่าง ๆ ในระเบียบไว้กว้าง ๆ เพื่อที่โรงเรียนจะได้ใช้พิจารณาพัฒนาและเลือกดำเนินการตามสภาพที่แท้จริง และที่ตรงตามความต้องการที่แท้จริงของโรงเรียน วิธีการนี้น่าจะทำให้แต่ละโรงเรียนได้คณะกรรมการที่เหมาะสมกับโรงเรียนแห่งนั้น ๆ การดำเนินงานโดยองค์คณะบุคคลในลักษณะนี้ก็จะเกิดประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของนโยบายที่กำหนดมากขึ้น

การได้มาซึ่งคณะกรรมการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา พ.ศ. 2525 และระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 ได้กำหนดเรื่องการได้มาซึ่งคณะกรรมการ ไว้คล้าย ๆ กัน คือให้ผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการดังกล่าว ในขณะที่ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 กลับกำหนดวิธีการให้ได้มาซึ่งคณะกรรมการไว้ยุ่งยากกว่ามาก โดยกำหนดให้ดำเนินการ ดังนี้คือ

1. ให้สถานศึกษาประกาศรับสมัครผู้แทนในส่วนต่าง ๆ คือ ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้แทนศิษย์เก่า ยกเว้นผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะดำเนินการให้ได้มาตามขั้นตอนต่อไป

2. ให้ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกดังกล่าว คัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนตามที่กำหนดไว้ในระเบียบ

3. ให้ผู้ได้รับการคัดเลือกตามจำนวนดังกล่าว และผู้บริหารสถานศึกษาเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ตามที่ตนเห็นสมควรจำนวนสองเท่าของจำนวนที่ต้องการ และให้ประชุมคัดเลือกให้เหลือเท่ากับจำนวนที่ต้องการหรือที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ไม่มีผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้แทนในองค์ประกอบใด ให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ต้องการและให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับจำนวนที่ต้องการตามที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใด ไม่ครบตามจำนวนที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกเท่าที่มีอยู่ในองค์ประกอบนั้น แล้วให้คณะกรรมการเสนอรายชื่อบุคคลในองค์ประกอบนั้น จำนวนสองเท่าของจำนวนที่ยังขาดอยู่ และให้ผู้ได้รับการเสนอชื่อคัดเลือกกันเองให้เหลือตามจำนวนที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกในองค์ประกอบใด มีจำนวนเท่ากับจำนวนกรรมการตามที่กำหนดไว้ ให้ถือว่าผู้สมัครเข้ารับการคัดเลือกดังกล่าวเป็นกรรมการในองค์ประกอบนั้น

จะเห็นว่า การได้มาซึ่งคณะกรรมการตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 มีกระบวนการหลายขั้นตอน บางขั้นตอน มีความสลับซับซ้อน ยุ่งยากมาก ดังนั้น หากมีการประกาศรับสมัครผู้ที่เข้ามาเป็นคณะกรรมการตามระเบียบฯ 2543 จะมีสักกี่คนที่เข้ามาสมัครจริง (ซึ่งในทางปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่า ไม่มีโรงเรียนใดเลย หรือถ้ามีก็จะมีจำนวนน้อยมากที่ทำการประกาศรับสมัคร) ประเด็นนี้ จึงแสดงให้เห็นว่า ผู้ที่กำหนดนโยบายและระเบียบจากเบื้องบน ไม่ทราบหรือไม่ต้องการทราบ หรือไม่ใส่ใจกับข้อเท็จจริงข้อนี้ ซึ่งก็ตอกย้ำว่า เบื้องบนไม่ได้พิจารณาถึงบริบทและสภาพความเป็นจริงของโรงเรียน และชุมชนที่ห้อมล้อมโรงเรียนอยู่ ในกระบวนการตัดสินใจ ก่อนที่จะกำหนดนโยบายใด ๆ ออกมา เพราะแท้ที่จริงแล้ว การได้มาซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนด้วยวิธีการใด ๆ ก็ตามไม่ใช่สาระสำคัญ แต่จะอย่างไรก็ตาม สิ่งที่จะควรจะเป็นก็คือ ควรที่จะเปิดโอกาสให้โรงเรียนแต่ละแห่งมีความเป็นอิสระในการคัดเลือก เพราะจะมีส่วนช่วยให้โรงเรียนฝึกใช้ศักยภาพของโรงเรียนเองในการจัดการเรื่อง ที่สำคัญ ๆ ด้วยตัวเอง อุปสรรค จึงเกิดจากผู้กำหนดนโยบายที่คิดอยากจะกำหนดอะไร ก็กำหนดออกมาเลย ที่เห็นชัดเจนก็คือ ตั้งแต่ออกระเบียบปี พ.ศ.2525 ระเบียบปี พ.ศ. 2539 และระเบียบปี พ.ศ.2543 มา

คณะกรรมการทั้งหลายที่โรงเรียนได้มา ก็จะเป็นแบบเดิม ๆ ที่เกือบจะไม่แตกต่างกันเลย ก็คือผู้บริหารและคณะครูในโรงเรียน ก็มักจะคิดถึงบุคคลในชุมชนที่จะมีความสามารถในการช่วยเหลือโรงเรียนได้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องเงิน ๆ ทอง ๆ และวัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งการใช้แรงงาน ถ้าโรงเรียนต้องการสิ่งเหล่านี้เมื่อไร ก็จะมีการเรียกประชุมคณะกรรมการเมื่อนั้น ในหลาย ๆ แห่ง ครอบครัวของคณะกรรมการ มักไม่ให้การสนับสนุนสมาชิกของครอบครัวที่ได้รับคัดเลือก โดยโรงเรียนให้เป็นกรรมการ บางคนถึงกับมีการทะเลาะเบาะแว้งกับครอบครัวหลังกลับจากการประชุมคณะกรรมการที่โรงเรียนทุกครั้ง อีกประการหนึ่งก็คือ การจะได้มาซึ่งคณะกรรมการโรงเรียนที่มีคุณภาพนั้น ไม่ได้หมายความว่า จะต้องเป็นสตรีจำนวนเท่าใด หรือต้องเป็นคนที่อยู่ในองค์กรใด โดยเฉพาะของชุมชนนั้น ๆ จำนวนเท่าใด แต่ที่สำคัญคือ ระเบียบควรส่งเสริม สนับสนุนให้โรงเรียนดำเนินการในทุกวิถีทาง ที่จะประชาสัมพันธ์ ทำความเข้าใจกับคนในชุมชน ให้เกิดความศรัทธาต่อโรงเรียน เข้าใจและเห็นความสำคัญของโรงเรียน จนเกิดความรู้สึกอยากเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งเพื่อช่วยพัฒนาโรงเรียน พัฒนาลูกหลานของพวกเขามากกว่าที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการโรงเรียนเพื่อเกียรติยศ ชื่อเสียง และเพื่อผลประโยชน์อย่างหนึ่งอย่างใด หรือด้วยความจำใจ จำยอม ฯลฯ

วาระในการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง

ระเบียบปี พ.ศ.2525 กำหนดให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี ระเบียบปี พ.ศ.2539 ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 3 ปี ส่วนระเบียบฯ 2543 ให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 4 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ระเบียบปี พ.ศ.2543 มีเงื่อนไขในการดำรงตำแหน่ง ดังนี้คือ

ให้คณะกรรมการซึ่งได้มาตามระเบียบนี้ ในวาระแรกเมื่อดำรงตำแหน่งครบสองปี ให้จับสลากออกกึ่งหนึ่ง ในกรณีที่เกินจำนวนก็ ให้พิเศษเพิ่มเป็นหนึ่งคน เว้นกรรมการและเลขานุการ ให้สถานศึกษา ดำเนินการสรรหากรรมการทดแทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด โดยให้อยู่ในตำแหน่งตามวาระ (ในวาระหนึ่ง)

การสรรหากรรมการใหม่แทนกรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง (ตามวาระหนึ่งและวาระสาม) ให้ดำเนินการภายในสี่สิบห้าวัน นับจากวันครบวาระหรือครบกำหนด แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการใหม่ ให้กรรมการชุดเดิมปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะได้มีการประกาศแต่งตั้งกรรมการใหม่

ในเรื่องดังกล่าวนี้ จะเห็นว่าระเบียบปี พ.ศ.2543 ได้เพิ่มขึ้นตอน มาตรการและวิธีการ ที่ยุ่งยากเข้าไปอีก โดยให้มีการจับสลากออกกึ่งหนึ่ง เมื่อดำรงตำแหน่งมาได้ครึ่งหนึ่งของวาระ แล้วดำเนินการสรรหาใหม่ ซึ่งในความเป็นจริงแล้ว การสรรหาครั้งแรก ก็ยุ่งยากพอสมควรแล้ว ยังจะต้องมีการสรรหาในครั้งที่สองอีก ข้อกำหนดเหล่านี้ ดูผิวเผินแล้ว เป็นเรื่องที่ไม่เลวนัก เป็น เรื่องที่ดูทันสมัย ทันสมัย ตามกระแสในขณะที่ยกระเบียบนั้น เช่น การกำหนดให้ ต้องมีสตรีจำนวน หนึ่งอยู่ในคณะกรรมการ หรือการจับสลากออกเป็นต้น ยังดีที่โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่หรือเกือบทั้งหมด ไม่ดำเนินการตามทุกตัวอักษรใน ระเบียบ เพราะถ้าหากดำเนินการเช่นนั้นจริง วิธีการได้มา การดำรงตำแหน่งและการพ้นจาก ตำแหน่ง ตามเงื่อนไขต่าง ๆ เหล่านี้ คงจะบดบังและทำลายเจตนารมณ์ สำคัญยิ่งที่ว่าด้วยบทบาท และหน้าที่ของคณะกรรมการไปเสียสิ้น

หน้าที่ของคณะกรรมการ

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการแต่งตั้งคณะกรรมการศึกษาประจำโรงเรียน ประถมศึกษา พ.ศ. 2525 ได้กำหนดหน้าที่ไว้ 4 ข้อคือ

1. ให้คำปรึกษาแนะนำแก่โรงเรียนในการกำหนดแนวทางในการพัฒนาและกิจการ การเรียนการสอนของโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น
2. แสวงหาความช่วยเหลือและความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานและส่วนราชการ เพื่อพัฒนาโรงเรียน
3. เสนอแนะและประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชน หน่วยงานและส่วนราชการ เพื่อให้โรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการให้บริการแก่ชุมชน หน่วยงาน ส่วนราชการและการพัฒนา ท้องถิ่น
4. แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการศึกษา ประจำโรงเรียนประถมศึกษามอบหมาย

แต่ที่สำคัญจริง ๆ มีเพียงข้อ 1 ถึง ข้อ 3 เท่านั้น ส่วนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา พ.ศ. 2539 กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนไว้ 6 ข้อ ดังนี้คือ

- (1) กำหนดนโยบาย แผนแม่บทและแผนพัฒนาโรงเรียน
- (2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของโรงเรียน
- (3) ให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารการเงินและ

งบประมาณของโรงเรียน การแสวงหาและให้ความสนับสนุนด้านการเงิน วัสดุ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น การจัดกิจกรรมเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน ทั้งในและนอกโรงเรียน

(4) รับทราบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนของโรงเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง

(5) ประสานงานกับองค์กรในท้องถิ่นทั้งภาครัฐและเอกชน และเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน เพื่อการพัฒนาโรงเรียนและให้มีการใช้บริการจากโรงเรียน ให้โรงเรียนเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและร่วมพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

(6) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการ เพื่อดำเนินงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการโรงเรียนมอบหมาย

ส่วนระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2543 ได้กำหนดหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้จำนวน 12 ข้อ ดังนี้คือ

(1) กำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของสถานศึกษา

(2) ให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

(3) ให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น

(4) กำกับ และติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา

(5) ส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

(6) ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

(7) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป ของสถานศึกษา

(8) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตลอดจนวิทยากรภายนอก และภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเสริมสร้างพัฒนาการของนักเรียนทุกด้าน รวมทั้งสืบสานจารีตประเพณี ศิลปวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ

(9) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและมีส่วนในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

(10) ให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานประจำปี ของสถานศึกษาก่อนเสนอต่อ
 สาธารณชน

(11) แต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการเพื่อการดำเนินงานตามระเบียบนี้ ตามที่
 เห็นสมควร

(12) ปฏิบัติการอื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษานั้น

จากเนื้อหาสาระของระเบียบทั้งสามฉบับดังกล่าว โดยภาพรวมแล้วสรุปได้ว่า บทบาท
 หลักของคณะกรรมการโรงเรียน ก็คือเป็นที่ปรึกษาและผู้ประสานงานกับชุมชนในงานด้านที่ 6
 ของโรงเรียน คืองานชุมชนสัมพันธ์เท่านั้น แต่คู่มือประกอบนโยบายการปฏิรูปการศึกษาฉบับ
 เขียนไว้ว่า "ให้ทำหน้าที่ในการบริหารโรงเรียน" เลยยิ่งทำให้ คณะกรรมการโรงเรียนสับสนมาก
 ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและแผนแม่บท ซึ่งยังไม่มีหลักฐานใดเลยที่
 บ่งบอกว่า ในทางปฏิบัติแล้ว มีโรงเรียนใดบ้างที่เปิดโอกาสให้คณะกรรมการทำหน้าที่ ที่สำคัญ
 ยิ่งเช่นว่านี้ เหตุการณ์ทำนองนี้ จะเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกในระบบบริหารการศึกษาของไทยที่เป็น
 เรื่องของการสั่งการจากศูนย์อำนาจส่วนกลางแต่ผู้เดียว ด้วยความเชื่อที่ว่า ส่วนกลาง เบื้องบน คิดถูก
 แล้วที่สั่งการลงไป ก็เชื่อว่าเป็นผลดีต่อหน่วยปฏิบัติ แล้วบังคับให้ปฏิบัติให้เหมือนกันทั่วประเทศ
 ทั้ง ๆ ที่ความเป็นจริงแล้ว ในแต่ละโรงเรียน มีความแตกต่างกัน จึงทำให้การสั่งการ ในรูปของ
 ระเบียบต่าง ๆ ไม่ได้ผลตามที่ตั้งใจไว้ และระเบียบต่าง ๆ ดังกล่าวเป็นเพียงระเบียบที่ว่าด้วยเรื่อง
 เพียงเรื่องเดียว เรื่องอื่น ๆ อีกมากมาย คงจะเกิดเหตุการณ์ทำนองเดียวกันนี้เช่นกัน

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า ระเบียบใหม่ ๆ ที่ออกมาทีหลัง แม้จะดูว่ามีเรื่องใหม่ ๆ เพิ่มเติม
 มาบ้าง แต่ก็ยังมีความคล้ายคลึงกับระเบียบเก่า ๆ ที่ผ่านมามายุนั้นเอง ทำให้การปฏิบัติตามนโยบาย
 และระเบียบเหล่านั้นไม่มีทางเป็นไปได้ตามเจตนารมณ์พื้นฐานของนโยบายอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้